

A tak ať je říší vzduch
Méně květů – méně včel
Ať se země změní v šedý prach
Jen tak člověk „dobrodruh“
Bude mít co chtít
Jen když nemá ani trochu strach
Netuší
Netuší
Že je sebevrah

BRONTOSAURUS

ČESKÝ FILM
NÁMĚT, SCÉNÁŘ A REŽIE: VĚRA ŠIMKOVÁ - PLIVOVÁ
KAMERA: IVAN ŠLAPETA
HUDBA: PETR HAPKA
TEXTY PÍSNÍ: ZDENĚK RYTIŘ
HRAJÍ: DANA VÁVROVÁ, TOMÁŠ ŠIMEK,
MICHAL HOFBAUER, LUKÁŠ BECH,
JOSEF SOMR, DANIELA KOLÁŘOVÁ,
PAVEL SOUKUP, ZDENĚK SVĚRÁK A DALŠÍ

2023-2024

DUHOVÝ ZPRAVODAJ Brontosaurus slaví 3. zadání

Milí vedoucí a kamarádi,

těší nás, že na schůzkách plníte duhová zadání a díky za fotky.

V prvním zpravodaji jsme se podívali na to, co patří pod Akce Příroda, ve druhém jsme zjistili, že na Akcích Památky se opravují hrady, zámky i kapličky, ale také se tu dá zažít něco zajímavého.

Mohli jste postavit ledové stavby, památky z Lega, nebo ptačí krmítko.

Poslali jste vánoční přání? Podařily se Vám nějaké vánoční dárky podle našich návodů?

Potom se vaše dorty určitě plní svíčkami za splněné úkoly. Po druhém zadání by jich mohlo být už 24!

Pokud jste úkoly nestihli, nevadí! Můžete je vyzkoušet třeba teď.

V našem třetím zadání Duhových střípků se dozvíme o založení Hnutí Brontosaurus. Je to totiž nejstarší nepřetržitě působící ekologická organizace v Česku :-)

1. 50 let Hnutí Brontosaurus

Jak to vlastně bylo?

Rok 1974 byl na konferenci OSN vyhlášen "Rokem životního prostředí". Tehdy byla realizována první AKCE BRONTOSAURUS, pod patronací časopisu Mladý svět a ústavu krajinné ekologie ČSAV. Původně jednorázová akce .

Logo brontosaura nakreslil Vladimír Jiránek - autor Boba a Bobka, nebo Pata a Mata, a jedním ze zakladatelů Hnutí brontosaurus byl jeho bratr Jiří Jiránek. Motto Akce Brontosaurus bylo „Brontosaurus to nepřežil, protože přerostl své možnosti.“ Úspěch Akce Brontosaurus předčil očekávání organizátorů, a roku 1978 byly uspořádány první Prázdniny s Brontosaurom (PSB).

Po sametové revoluci proběhla první konference Hnutí Brontosaurus a vznikla samostatná organizace.

Hra: Poskládej plakát

V Duhovém listu - příloze tohoto zadání- najdete původní plakát na první Akci Brontosaurus. Ale to víte, padesát let je dlouhá doba a plakát se postupně v archivu rozpadl na kousky. Co nejdříve je sesbírejte a poskládejte plakát dohromady!

Jak na to? Duhový list vytiskněte na tvrdý papír nebo zalaminujte a rozstříhejte na části. Tyto části potom rozházejte v území cca 6x6m. Můžete přidat i obyčejné papírky (v archivu se toho rozpadá spousta). Děti mají za úkol společně sesbírat části tak, aby je nechytily hlídačky archivu. Poté části poskládat.

Úkoly v tomto zadání :

- 50 let Brontosaura - Poskládej plakát
- Podcast Příběhy nadšení - poslech jako hra
- Ekofór- vymysli, hlasuj
- Tajné písmo
- Časová konzerva
- Myšlenková mapa - co bude za 50 let
- Fotodokument - vytrvej a foť

Uzávěrka třetího zadání:
31.března 2024

Adresa pro odeslání fotek z úkolů:
sekce.brdo@brontosaurus.cz

Fotografie z předešlých úkolů:
<https://duhovestripsy.rajce.idnes.cz/>

2. Podcast Příběhy nadšení - poslech jako hra

U příležitosti 50. narozenin Hnutí také vznikl podcast Příběhy nadšení.

Vyzkoušejte následující aktivitu:

Vedoucí - Poslechněte si jednotlivé příběhy nadšení, vyberte kapitolu a část, která by podle Vás mohla děti zaujmout, která je Vám blízká.

S ní potom pracujte s dětmi na schůzce.

Můžete třeba pustit úryvek. V určité chvíli jej stopněte (např. po slovech...jsem zjistil, že...) a děti hádají, jak bude úryvek pokračovat. Toto je např. v 2 epizodě v 18:59 minutě :-)

Nebo můžete zapisovat, kolikrát je v úryvku řečeno vybrané slovo - např. slovo "Brontosaurus"

Schválně, kolikrát je řečeno během 2 prvních minut 1 epizody?

3. Ekofór

Ekofór je soutěž kresleného ekologického humoru.

Historie Ekofóru sahá do let 1979 až 1989, kdy byla soutěž pravidelně pořádána Brontosaurusy z brněnského Vysokého Učení Technického a soutěžní díla byla vystavována na různých místech v Brně.

Aktuální letošní ročník si můžete společně prohlédnout na:

<https://ekofor.brontosaurus.cz/galerie/>

a hlasovat o Cenu veřejnosti, která bude vyhlášena na Dortu 12. - 15. září 2024

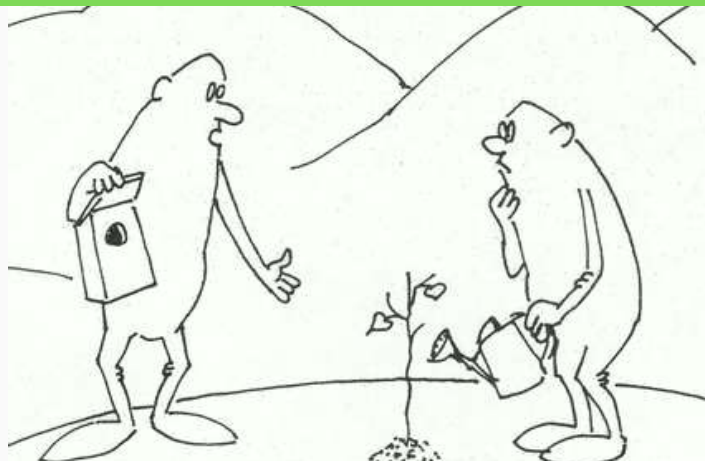
<https://dort.brontosaurus.cz/>

Letošní výstava měla retro podobou prvního ročníku Ekofóru. Tehdy měli brontosauři na náměstí Svobody v Brně zapůjčený skleník od zemědělců, kde zevnitř skleníku byly vylepeny soutěžní ekofóry a veřejnost si je tak mohla prohlížet 24 hodin denně. Termín výstavy byl zvolen právě na týden, do nějž spadá 16. leden, což je padesáté výročí ode dne, kdy vyšlo třetí číslo Mladého světa ročníku 1974 s kresbou Brontosaura od Vladimíra Jiránka a s článkem Josefa Velka uvnitř listu s vyhlášením Akce Brontosaurus. Předání cen vítězným autorům proběhlo 16. 1. 2024 v den 50. výročí založení Hnutí Brontosaurus.

4. EKO - FOTO - FÓRKY

V duhovém listu naleznete inspirační fotofórky, ke kterým zkuste vymyslet vtipný komentář. Nejlépe s tematikou životního prostředí.

Těšíme se na Vaše vtípky v "duhové fotogalerii"

5. Časová konzerva Vykopej za 50 let :-)

Jak vypadal svět před 50 lety a jak bude vypadat za 50 let?

Zdokumentujte pro příští generaci současnou dobu a zakopejte "Časovou konzervu".

Jak na to?

napište minimálně 10 bodů, které podle dětí charakterizují současnost, vložte je do obalu a zakopejte.

6. Myšlenková mapa SVĚT ZA 50 LET

Můžete si představovat, fantazírovat a předpovídat.

Prostě se můžete zasnít.

Vytvořte si společnou myšlenkovou mapu, vyfoťte a pošlete nám ji.

Jak bude vypadat příroda?

Co se bude učit ve škole a jak bude vypadat?

Jak bude vypadat doprava?

Co se bude jíst?

Co budete dělat vy?

Pro představu tu máte seznam událostí, které se staly před 50 lety:

- Vyhlášení Akce Brontosaurus
- Dokončení první trasy pražského metra
- V hrobce prvního čínského císaře byla nalezena terakotová armáda.
- Byl vydán první román Stephena Kinga – Carrie.
- Hudební skupina ABBA zvítězila v soutěži Eurovize s písní „Waterloo“ a tím nastartovala dráhu jedné z nejúspěšnějších kapel v historii populární hudby.
- Americký prezident Nixon rezignoval v důsledku aféry Watergate.
- Ernő Rubik vynalezl Rubikovu kostku.
- stolní počítač Altair (velká kalkulačka) – bez obrazovky, se světelnými diodami
- poprvé byl použit čárkový kód - na žvýkačkách Wrigley's
- prezident ČSSR byl Ludvík Svoboda

7. Tajné písmo

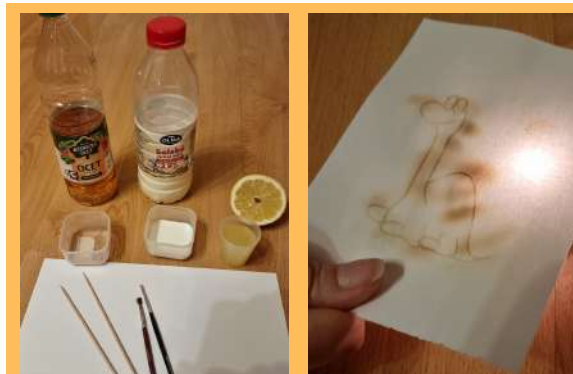
Umět napsat tajný vzkaz se vždycky hodilo. Zvláště před 50 lety. Vyzkoušejte tyto jednoduché techniky a napište si vzkazy nebo nakreslete obrázky navzájem. Můžete si je vlepit do deníků, využít ke hrám, jako čísla otázek nebo tomboly.

Tajné písmo č.1 - Ocet, citron, mléko

Pomůcky: špejle, ocet, citrónová šťáva, mléko, papír, žehlička, přeložená deka jako položka pod žehlení

Postup

- postupně vyzkoušejte psát špejlí nebo slabým štětečkem namočeným do octa, citrónové šťávy a mléka (podle toho co máte k dispozici nebo k porovnání)
- tajný text nebo obrázek nechte dobře zaschnout na vzduchu (ne na topení), aby se stal neviditelným
- písmo zviditelníte zahřátou žehličkou, kterou budete papír přejíždět (Pozor, ať vám papír nechytne. Vždy dozor dospělé osoby.)
- Neviditelný text zhnedne.
- písmo se dá také zviditelnit nahříváním svíčkou
- lístečky s tajným písmem se dají využít při různých soutěžích jako čísla otázek, loteriích apod.

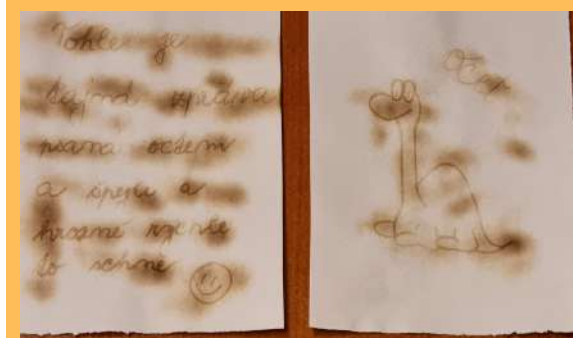

Tajné písmo č.2 - Soda a potravinářské barvivo

Pomůcky: jedlá soda, voda, sklenička, párátko, špejle, štěteček, bílý papír, potravinářské barvivo

Postup

- smíchejte lžící jedlé sody a lžící vody
- na papír něco napište nebo namalujte a nechte úplně zaschnout
- text nebo obrázek se objeví, když jej velmi zlehka přejedete čistým štětečkem namočeným ve vodě obarvené potravinářskou barvou
- pokud chcete zajímavější obrázek, můžete zkombinovat i více barev

Tajné písmo č.3 - Propiska a mokřý papír

Nejjednodušší tajná zpráva bez působení chemie a tepla.

Pomůcky: 2 listy papíru, trocha vody v misce, kuličkové pero - propiska

Postup

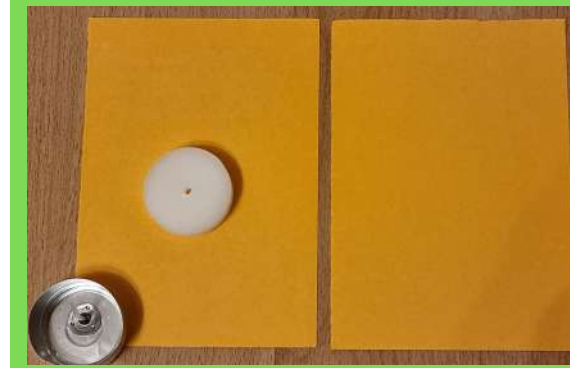
- jeden list papíru ponořte do vody
- na tento mokřý list položte suchý a napište propiskou zprávu
- mokřý list nechte uschnout (druhý zničte... :))
- chcete-li zprávu potom přečíst, musíte papír opět ponořit do vody, písmo (stlačeno kuličkovým perem) se objeví tmavší nebo se na zprávu podívejte do světla

Tajné písmo č.4 - vosk a červená paprika (nastrouhaná křída...)

Pomůcky: dva papíry, bílá svíčka, propiska, křídový prášek, pudr, instantní káva
Postup

- první papír z jedné strany celý povoskujte (třeba svíčkou) a povoskovaným povrchem položte na čistý papír
- na nepovoskovanou horní část papíru propiskou napište vzkaz nebo nakreslete obrázek, příliš netlačte, aby se neprotlačilo písmo na papír s tajným vzkazem, to by totiž už pak nebyl tajný
- odstraňte horní papír z dolní strany voskovaný, na který jste psali
- zůstal vám čistý papír a jak zviditelnit vzkaz? Nasypte na povrch nějaký sypký materiál - instantní kávu, červenou papriku, křídový prášek, na černý papír pudr apod.
- vosk se tlakem propisky obtiskl na čistý papír a posypáním se na vosku zachytily drobné částičky a text se tím zviditelnil

Tajné písmo č.5 - citron a voskovka

Pomůcky: bílý kancelářský papír, citrónová šťáva nebo ocet, štěteček, malá nádobka, voskové pastely

Provedení

- do malé nádobky nalijte citrónovou šťávu nebo ocet
- namočte do kyseliny štěteček a namalujte s ním obrázek
- nechte pořádně zaschnout, obrázek se stane neviditelný
- po uschnutí obrázek přetřete položenou voskovou pastelkou
- obrázek se objeví

Vysvětlení

citrónová šťáva a ocet jsou kyseliny, ta rozloží částičky papíru a tím změní jeho povrch, po přetření papíru voskovkou se "narušená" místa objeví a budou se jevit tmavší

Zdroj: Metodický portál RVP, wiki.rvp.cz/Knihovna/Tvorive_pokusohrani/Tajne_pismo

7. Fotodokument

Některé oddíly se pustily do focení proměn přírody, které bylo více vysvětleno v prvním zadání.

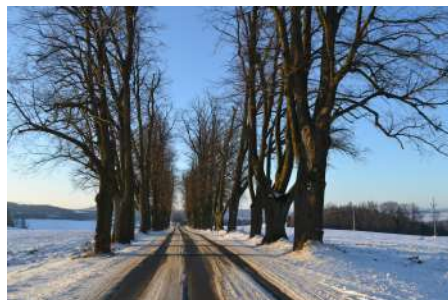
SUPER! Držíme vám palce a vytrvejte až do konce. Výsledek bude stát určitě za to :-)

Stále se můžete přidat i vy ostatní. Začátkem kalendářního roku je k tomu ideální příležitost.

Takhle krásně se například mění cesta ke Stražku na Vysočině :-)

Hnutí Brontosaurus, sekce Brdo,
Hvězdová 10, 602 00 Brno

sekce.brdo@brontosaurus.cz
(Alfik a Terka)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován
Státním fondem životního prostředí ČR
na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.stfpz.cz

B | R | N | O